

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITI, HURAE 15, 1915.

Panuitanga Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro
Tekiona 374 o te Ture Whenua Maori, 1909.

I.S.) LIVERPOOL, Kawana.
HE PANUITANGA.

NO TEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona toru rau (ka huaina i raro nei ko "tauā Ture"), me tekiona tekau ma wha o Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1914, ki te marama kua ata oti te hoko o tetahi whenua Maori e te Karauna i raro i te mana o tauā Ture, ka ahei te Kawana ki te whakaputa i tetahi Panuitanga hei whakaatu kua riro tauā whenua hei whenua Karauna.

A notemea kua ata oti te hoko ki te Karauna i raro i te mana o tauā Ture o te whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei.

Na reira, i runga i te whakaherenga me te whakatutu-kitanga i nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a au e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o tauā Ture, me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1914, ko ahar, ko Arthur William de Brito Savile, Earl of Liverpool, te Kawana o te Tominiona o Niū Tirenī, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua noho hei whenua Karauna.

KUPU APITI.

MANGAMAIRO Nama 12 Poraka; E 820 nga eka; kei roto i te Takiwa Ruri o Porangahau.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl of Liverpool, Knight Grand Cross of the Most Distinguished Order of Saint Michael and Saint George, Member of the Royal Victorian Order, Kawana, Tino Rangatira o te Tominiona o Niū Tirenī me nga Motu kei raro i tona mana; he mea whakaputa i raro i te Hiri o tauā Tominiona, i te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te toru tekau o nga ra o Hune, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma rima.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Panuitanga kua kore tetahi Whenua e Ekengia e Wahi XIV o te Ture Whenua Maori, 1909.

LIVERPOOL, Kawana.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te takau ma ria o nga ra o Hune, 1915.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCE TE KAWANA I ROTOKA TONA KAUNIHERA.

NO TEMEA kua meinga hei ture e tekiona iwa tekau ma ono o te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1913, ka ahei te Kawana i ia wa i ia wa, i runga i te Ota Kaunihera, ki te ki ko tetahi whenua e ekengia ana e Wahi XIV, e Wahi XV ranei o te Ture Whenua Maori, 1909, a kua tau atu hoki ki tetahi Poari Whenua Maori, me mutu te ekengia e ana Wahi o tauā Ture, a me whakahoki atu ano ki nga Maori no ratou tauā whenua.

A notemea ko nga whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, e mohiotia nei ko Otutahuna Nama 2 Poraka, i runga i te mana o tetahi Ota Kaunihera i whakaputania i te tekau o nga ra o Hune, 1909, a i runga hoki i te mana o nga tikanga e tekiona ria ran e toru tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, e ekengia ana i naianei e Wahi XIV o tauā Ture, a kua tau ki te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tokerau i runga i tera aronga :

A notemea kua marama te Kawana kaore tauā whenua e ekengia ana e tetahi rihi, raihana, kanataraka hoko, ahua tuku ke atu ranei, a kaore kau he momi e tiaatinga ana ki runga ki tauā whenua ki nga rewoniu ranei o tauā whenua i raro i nga tikanga o tauā Ture o tetahi mana ke atu ranei :

A notemea he mea pai kia mutu aua whenua te ekengia e Wahi XIV o tauā Ture :

Na reira, ko His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niū Tirenī i runga i te whakaherenga me te whakatutu-kitanga i nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a ia e Tekiona 18 o te Ture Whakatikatika i te Ture Whenua Maori, 1913, a i runga hoki i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o tauā Tominiona, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, me mutu te ekengia e Wahi XIV o te Ture Whenua Maori, 1909.

KUPU APITI.

KATOA tora pibi whenua, tona nui i runga i te ruritanga e 50 cka e 2 ruuri, nui atu iti iho ranei, kei roto i te Takiwa Whenua o Akarana, a e mohiotia ana ko Otutahuna Poraka. Nga rohe, ki te rawhiti-ma-raki ko Otutahuna Nama 1 Poraka; ki te rawhiti-ma-tonga ko Wairoa Awa me Hatoi Poraka; ki te rato-ma-tonga ko Otutahuna Nama 3 Poraka; a ki te rato-ma-raki ko Tekiona 12, Poraka IV, Takiwa Ruri o Maungarau.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Arai kia kauai e Tukuna etahi Whenua ki nga Tangata Paraiwete.

LIVERPOOL, Kawana.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma ono o nga ra o Hune, 1915.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCEY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

LRUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka arai mo te taua kotahi, timata atu i te ra i tuhia ai tenei Ota Kaunihera, i nga tuku katoa mo te whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

RANGITOTO-TUHUA Nama 55 Poraka: E 2,055 nga eka; kei roto i te Takiwa Ruti o Ongarue.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakamana i te Poari Whenua Maori ki te tuku i tetahi whenua kia hakona i raro i te Ture Whenua Maori, 1909.

LIVERPOOL, Kawana.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanaatanga, i Poneke, i tenei te rua tekau ma rau o nga ra o Hurae, 1915.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCEY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA i runga i tetahi Ota Kaunihera i whakaputaina i te tekau o nga ra o Mei, me te tekau ma wha o nga ra o Tihera, kotali manio e iwa rau ma iwa, ko nga poraka me nga wahi whenua e whakahutia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei i panuitia kua taka ki raro i Wahi I o te Ture Whakanohonoh Whenua Maori, 1907, a i runga i tekiona rau toru tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, taka ana ki raro i Wahi XIV o taua Ture :

A notemea kua whakaritea e wahanga-tekiona toru o tekiona rau toru tekau ma iwa o te Ture Whenua Maori, 1909, ahakoa tetahi kupu kua oti ake nei i roto i taua tekions, ka ahei te Kawana i runga i te Ota Kaunihera, i runga i te kupu tohutohu a te Poari o te takiwa kei reira nei taua whenua e takoto ana, i ia keehi e whakaaro ana ia kaore e taea kaore ranei e pai mo te taha ki te iwi nui katoa mo te taha ranei ki nga Maori no ratou kia riterite tonu te wehewehenga o taua whenua i runga i nga huarahi kua kua ake nei, ki te whakamana kia wehewehenga aua whenua i runga i tetahi atu ahua wehewehenga, ki te whakaae ranei i te katoa o aua whenua kia tukuna atu i runga i te hoko i te rihi ranei :

Na reira, ko His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakamana kia

A notemea kua whakaritea mai te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waikato-Maniapoto he mea pai kia tukuna i runga i te hoko nga whenua katoa e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei.

A tenei ka panuitia ko tenei Ota Kaunihera he mea whakaputai i raro i nga tikanga mo taua mahi kei roto i te Ture Whenua Maori, 1909, a ka whai mana ano he whakactanga na te Kawana i roto i tona Kaunihera ki nga whakahaerenga kua whakamanaia e tenei.

KUPU APITI.

Te Ingaa o te Poraka.	Nga Eka.	Takiwa Ruri.
Rangitoto A 18A 2 ..	7,189 3 38	Mangaorongo.
Rangitoto A 18B 2 ..	2,470 3 05	Mangaorongo.
Rangitoto A 21B 2 ..	972 0 38	Mangaorongo.
Kinohaku East Nama 2, Tekiona 28B Nama 11B	85 0 00	Otanake.
Kinohaku East Nama 2, Tekiona 28B Nama 12B	133 3 00	Otanake.
Kinohaku East Nama 2, Tekiona 28B Nama 13	107 0 16	Otanake.
Kakepuku Nama 4D, Tekiona 3	105 0 33	Pirongia.
Kakepuku Nama 4D, Tekiona 4	35 0 11	Pirongia.
Kakepuku Nama 4D, Tekiona 5	75 0 22	Pirongia.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Arai kia kauai e Tukuna etahi Whenua ki nga Tangata Paraiwete.

LIVERPOOL, Kawana.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanaatanga, i Poneke, i tenei te rua tekau ma ono o nga ra o Hurae, 1915.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCEY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

LRUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka arai mo te taua kotahi, timata atu i te ra i whakaputaina ai tenei Ota Kaunihera, i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei i rota i te KupuApiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

Ingaa o te Poraka.	Nga Eka.	Takiwa Ruri.
Tahora 2A Nama 3 ..	11,343 0 0	Waioeka..
Tahora 2B Nama 2B Nama 1 ..	1,614 2 0	Waioeka..
Tahora 2B 2 Nama 2B Nama 2 ..	1,614 2 0	Waioeka..

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakatau i tetahi Maori hei Pakeha.

LIVERPOOL, Kawana.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te tekau ma rau o nga ra o Hurae, 1915.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCEY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA kua meinga hei Ture e tekiona tekau ma whitu o te Ture Whakatikatika i te Ture Whenua Maori, 1912, ka ahei te Kawana i runga i te Ota Kaunihera, i runga i te kupu tohutohu a te Kooti Whenua Maori, ki te whakatau i tetahi Maori hei Pakeha.

A notemea he Maori a Hera Puanga (Sarah Campbell), o Te Kuiti, i runga i te tikanga o te Ture Whenua Maori, 1909, a kua tono ia i runga i nga tikanga kua whakatakotoria kia whakaputaina totahi kupu tohutohu e te Kooti kia whakatau ia hei Pakeha : A notemea kua ata niuia e taua Kooti taua tono a kua puta tana kupu tohutohu kia whakaputaina he Ota Kaunihera hei whakatau i taua Hera Puanga (Sarah Campbell), hei Pakeha.

A notomea e tika ana kia whakaputaina tava whakatau.

Na roira, ko His Excellency te Kawana o te Tominiona o Nui Tireni i runga i te whakahaerenga me te whakatutuki-tanga o nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a ia e tekiona tekau ma whitu o te Turo Whenua Maori, 1912, a i runga hoki i te tohutohi me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o tava tominiona, tenei ka whakatau i taau Hera Puanga (Sarah Campbell), hei Pakeha.

J. F. ANDREWS,
Karako o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaaturanga ka tangohia mo nga Mahi Rori tetahi Whenua kei roto i Poraka XIII, Takiwa Ruri o Mangaorongo, me Poraka I, Takiwa Ruri o Pakau-manu.

HE whakaaturanga tenei e meatia ana kia mahia i raro i te Ture mo nga Mabi mo te Katoa, 1908, tetahi mabi mo te katoa, ara, kia mania he rori ma runga i Poraka XIII, Takiwa Ruri o Mangaorongo, me Poraka I, Takiwa Ruri o Pakau-manu, a i runga i nga tikanga o tava mahi hei painga mo te katoa e meatia ana kia tangohia nga whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei. A tenei ano hoki ka whakaaturia ko te mapi o nga whenua e meatia nei kia tangohia kua whakatakotoria ki te Poutapeta i Te Kuiti, kua waiho i reira hei tirohanganga ma te katoa; a ko nga tangata katoa e pangia ana e te mahinga o tava mahi mo te katoa e te tangohanga ranei o aua whenua, mehemea he take tika a ratou hei whakahe i te mahinga o tava mahi mo te katoa i te tangohanga ranei o aua whenua, me tuku-a-tuhituhu mai aua whakahe i roto i naga ra e wha tekau timata atu i te ra tuatahi i panuitia ai tenei whakaatu, me tuku mai ki te Minita mo nga Mabi mo te Katoa.

KUPU APITI.

Nga eka o nga pihi whenua e tangohia ana:—

1 eka e 2 ruuri e 28 paati, ara ko tetahi wahi o Rangitoto-Tubua 69B. Kei roto i Poraka XIII Takiwa Ruri o Mangaorongo me Poraka I Takiwa Ruri o Pakau-manu (S.O. 18173). He whero te kara i runga i te mapi.

E 2 eka e 2 paati, ara ko tetahi wahi o Tekiona 7. Kei roto i Poraka XIII, Takiwa Ruri o Mangaorongo (S.O. 18173). He kowhai te kara i runga i te mapi.

Kei roto i te Takiwa Whenua o Akarana; e ata whakaaturia ana i runga i te mapi kua maakatia ki te P.W.D. 37956; kua whakatakotoria ki te taro o te Minita mo nga Mabi mo te Katoa, Poneke, kei roto i te Takiwa Porowintanga o Werengitana.

Ina hoki toku ringa, he mea tuhi ki Poneke, i tenei te tekau ma wha o nga ra o Hepetema, kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma rima.

W. FRASER.
Minita mo nga Mabi mo te Katoa.

Whakaaturanga ka tangohia hei Ruhui Purotu etahi Whenua kei roto i nga Poraka VI me VII, Takiwa Ruri o Waipakura.

HE whakaaturanga tenei e meatia ana i raro i te Ture mo nga Mahi mo te Katoa, 1908, i te Ture Rahui Whenua Purotu, 1908, me te Ture Whakatikatika i te Ture Rabui Whenua Purotu, 1910, kia tangohia nga whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei hei rahui puroto. A tenei ano hoki ka whakaaturia ko te mapi o nga whenua e meatia nei kia tangohia kua whakatakotoria ki te Poutapeta i Oparau, kua waiho i reira hei tirohanganga ma te katoa; a ko nga tangata katoa e pangia ana e te tangohanga o aua whenua, mehemea he take tika a ratou hei whakahe i te tangahanga o aua whenua, me tuku-a-tuhituhu mai aua whakahe i roto i naga ra e wha tekau timata atu i te ra tuatahi i panuitia ai tenei whakaatu, me tuku mai ki te Minita mo nga Mabi mo te Katoa. Poneke.

KUPU APITI

Nga Eka o nga Whenua ka Tangohia	Ko tetahi Wahi o	Pora.	Takiwa Ruri.	Te Kara i runga i te Mapi.	Te Kara i runga i te Mapi.
E. R. P.					
13 3 0	Awaroa A Nama 2H, Tekiona 2	XI	Kawhia	P.W.D.	Whero ngatapa.
3 0 0	Awaroa A Nama 2A, Tekiona 1	XI	Kawhia	P.W.D.	Whero ngatapa.
32 2 0	Awaroa A Nama 0 0 27	XI	Kawhia	P.W.D.	Whero ngatapa.
26 1 2	Awaroa A Nama 0 1 0	XI	Kawhia	P.W.D.	Papura.
4 0 11	Awaroa A Nama 2E (S.O. 16565)	XI	Kawhia North	P.W.D.	Whero.
				37979	
				37979	
				37979	
				37979	
				37979	
				37979	

Kei roto katoa i te Takiwa Whenua o Akarana; e ata whakaauria nei i runga i te mapi kua maakatia a kua panua ki ngakarukaua huaina i runga ake nei, kua whakatakotoria ki te taro o te Minita mo nga Mabi mo te Katoa, Poneke, Takiwa Porowintanga o Werengitana.

Ina hoki toku ringa, he mea tuhi ki Poneke, i tenei te rima o nga ra o Hurae, kotahi mano o iwa rau kotahi tekau ma rima.

W. FRASER.
Minita mo nga Mabi mo te Katoa.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

KOOTI WHENUA MAORI KI NIU PAREMATA A TE 27 O NGA RA O HURAE, 1915.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka noho te Kooti Whenua Maori ki Niu Paremata a te 27 o nga ra o Hurae, 1915, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te "Kupu Apiti" i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a tava ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 9 o nga ra o Hurae, 1915.
[Whanganui, 1915-15.]

TE MAKE,
Kai-renita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te Whenua.
30 Chas. Hunt, ara Hare Tamawaru (N.P. 199-355)	..	Ngatitanewai, Wahanga 7, Hawera S.D.
31 Mereana Hawaiki (N.P. 197-303)	..	Ngatitupaea, Tekiona 14, Poraka VI, Hawera S.D.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO WHAKATU KAI-RIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
32	Arani te Reimana (N.P. 570-103)	Ohawe ..	Atereia Taiwhati.
33	Patu Wairoa, na tona roia na A. R. Standish (N.P. 275-111)	Tekiona 170, Oakura (Patua) ..	Te Peina.
34	Henare Waaka, mo te tamaiti whangai (N.P. 271-1)	Oakura Nama 154 ..	Pirihira te Neke, ara Pareta-whara.
35	Henare Waaka, mo te tamaiti whangai (N.P. 258-1)	Oakura, Wabanga 17, Rota I ..	Pirihira te Neke.
36	Kauamo me etahi atu (N.P. 78-169)	Kairoa ..	Wharangi Hapomereka.

KOOTI WHENUA MAORI KI KAICOHE A TE 20 O NGA RA O AKUHATA, 1915.

HE panuitauga tenei kia mohiotia ai ka noho te Kooti Whenua Maori ki Kaikohe a te 20 o nga ra o Akuhata, 1915, ki te whakawa kie te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e maui te Kupu Apiti i raro iho nei, ki to uiui hoki i nga tikanga o etahi atu mea e whakatakotoria tikatia mai ki te arearo o te Kooti.

I tubia i tenei te 9 o nga ra o Hurae, 1915.
(Tokerau, 1915-18.)

C. P. NUTANA,
Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TAKE PAANGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Rohe.
1	Hemi Wi Hongi me etahi atu ..	Pohatu a te Haia ..	Kei te mapi (8009).
2	Paraone Komene me Erika Kauwhata	Paremata ..	Kei te mapi (8009).
3	Wiremu Poakatahi me etahi atu ..	Punakitere 3 ..	Kei te mapi (4004).
4	Hone Toia ..	Taporepore ..	Kei te mapi (7345).

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
5	Mita Witchira me etahi atu ..	Te Kauri B.
6	John Bryers me Charles Bryers ..	Kohututaka.
7	Himi Hone Pera ..	Kohewhata 9.
8	Heremete Pure (H. E. Guy) ..	Kohewhata 20.
9	Paraone Komene ..	Kohewhata 23.
10	Manihira Kauwhata ..	Kohewhata 29.
11	Ani Whakaruru Whiwhongi me Whautere Witchira ..	Kohewhata 29.
12	John Bryers ..	Kohewhata 30B.
13	Hone Hau me Maata te Kepa ..	Kohewhata 48.
14	Puru Erneti ..	Kohewhata 61.
15	Peata Remana ..	Kohewhata 65A.
16	Rua Ngapua ..	Kohewhata 69.
17	Tarawau Taniera ..	Kotuku A.
18	Maihi Hiri ..	Kotuku A 1.
19	Hamuera Ranahia ..	Kotuku A 2.
20	Aperere Maihi ..	Kotuku A 3.
21	Wiremu Manihira ..	Kotuku B 3.
22	Remana Kiwikiwi ..	Kotuku B 3.
23	Pencha Maru ..	Kotuku B 4B.
24	Tane Hohaia ..	Mangataraire.
25	Wi H. Hakaraia ..	Mangataraire.
26	Whautere Witchira ..	Mataraua B 4.
27	Rameka Waikerepuru ..	Matawaiia 6.
28	Erana Matiu Kapa ..	Maungakawakawa.
29	Mere Netana ..	Maungakawakawa.
30	Maria Paraone ..	Maungakawakawa 3.
31	Mere Paraone ..	Maungakawakawa South.
32	Tame Reo ..	Motatau 1.
33	Rou Kope (Reed me Miller) ..	Motatau 1A 7.
34	Raina Puriri ..	Motatau 1B 5B.
35	Tau Henare ..	Motatau 1, Tekiora 5B 5.
36	Hori Tahua Paraone ..	Motatau 1C 5.
37	Te Nore Hei ..	Motatau 1, Tekiora 7.
38	Mikaera Rini ..	Motatau 1B 3.
39	Tame Wiremu ..	Motatau 1C 7 (Kotawa).
40	Tio Pepene ..	Motatau 3B 3.
41	Hone Keretene ..	Motatau 3P.
42	Rameka Kere (Parr me Blomfield) ..	Motatau 3P.
43	Rameka Kere Peia ..	Motatau 3P.
44	Remana Kiwikiwi ..	Motatau 3P.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
45	Komene Manihera	Motatau 3P.
46	Ngapera Pirihito (Reed me Miller)	Motatau 40.
47	Patari Kaire	Motatau 40.
48	Runanga Tipina (Reed me Miller)	Motatau 4T.
49	More Taawhe	Motatau 5A 1.
50	Whautere Witchira	Motatau 5A 4.
51	Keita Pere	Motatau 5J.
52	Mikaera Rini	Motatau 50 7.
53	Hami Wiremu	Motatau 5 (toenga).
54	Hone Toia (Parr me Blomfield)	Omapere 1A.
55	Pene Tuwhare	Onemaroke A.
56	Wiremu Haare	Otaha 4B.
57	Marara Pita	Otetao B.
58	Eruini Maihi	Otuhī 1, Tekiona 5.
58A	Mate Monca (H. F. Guy)	Otuhī 1B 4.
59	Rui Hau Inia	Parahirahi.
60	Toro Homara	Parahirahi A 3 A 2.
61	Mānhera Kauwhata	Parahirahi A 3 B 1.
62	Eru Nehua	Porotu.
63	Pencha Kingi	Puketutu.
64	Mate Monoa	Puketaururu 4.
65	Ina Wi Pou	Punakitere 2B 3.
66	Ngāruī te Kiriahi	Punakitere 2B 3.
67	Eru Toia	Punakitere 2B 7B.
68	Wiremu Poakatahi	Punakitere 2B 8.
69	Haami Maioha, taitama	Punakitere 2B 8D.
70	Hauraki Wahia	Punakitere 4E.
71	Hone Ngapua	Rangihamama O.
72	Erana Matiu Kapa me Piri Matiu Kapa	Rangihamama P.
73	Whakaahu Hapeta me Ema Whakaeke	Rangaunu 4.
74	Henare Wahapu (H. F. Guy)	Rangaunu 16.
75	Roto Horomona	Rangihamama F.
76	Rui Kato	Rangihamama H 2.
77	Hare Matenga	Rarakareao A.
78	Ene H. te Rangi	Taraire 1C.
79	Tane Hohaia	Taraire 1D 1B.
80	Te Hira Hohaia	Taraire 1D 2.
81	Rameka Kere	Taraire 1F 1C.
82	Hemi Wi Hongi	Taraire 1G 3.
83	Pekana Kihi	Taraire 2.
84	Wiremu Wi Hongi	Taraire 2B.
85	Henui Wi Hongi	Taraire 2G 3.
86	Tareha Hoterene me Tokatutahi Waiti	Taraire 2J 2D.
87	Wi Hakaraia	Taraire 2M.
88	Wiremu Puhi	Taraire 2M.
89	Te Hira Hohaia	Taraire 2M.
90	J. J. Lindvart (H. F. Guy)	Taraire 2N.
91	J. J. Lindvart (H. F. Guy)	Taraire 2O.
92	J. J. Lindvart (H. F. Guy)	Taraire 2R.
93	Hirini Manihera me Matire Manihera (H. F. Guy)	Taraire 2V 4.
94	Ani Whakaruru Perepe	Taraire 2V 4.
95	J. J. Lindvart (H. F. Guy)	Taraire 2Y.
96	Tio Pepene	Taumatauaku.
97	Mate Monoa (Parr me Blomfield)	Tawapuku 1.
98	Peta Timoko	Tawata 4E.
99	Eru Pou	Tuhuna 6.
100	Harata Riwhi ara Harata Hapeta Renata	Tuhuna 11.
101	Arapeta H. Pia	Tuhuna 14.
102	Paki Erueti (Parr me Blomfield)	Tuhuna 15, 17, 23, me 25.
103	Eru Pou	Tuhuna 16.
104	Pekaua Hau	Tuhuna 35.
105	Butu Tepona	Tuhuna 38.
106	Anahira Iehu Moetara	Waima North A 6A.
107	Keti Hohaia	Waima South B.
108	Bora te Whata	Wharepoke 2E.

TONO I RARO I TEKIONA 121 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
109	Heremaiā Kuri	Kohatutaka 6.
110	Hori Hiku	Kohatutaka 6E, 6F, me 6G.
111	Kere te Awe me Pukeatua te Awe	Maungakawakawa.
112	Rongo Brown (H. D. Harrison)	Motatau 1B 2C.
113	T. Henry Wilson	Motatau 1B 4A 2.
114	Mative Toheke (H. D. Harrison)	Motatau 1B 4B 2.
115	Hori Kaka (H. D. Harrison)	Motatau 1E 1A.
116	Nau Paraone	Motatau 3B.
117	Kaka Porowini	Motatau 5.
118	Hira Hohaia	Taraire 2.

TONO KIA WHAKAPUTAINA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI RURI KAORE ANO KIA WHAKAEAINA A KIA WAHIA HE
PIHI MOTUHIAKE HEI UTU MO AUA MONI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Rā i timata e i te Initareti.	Te nui o te Moni hei Utunga.
119	Te Tumuaki Kai-ruri, Akarana	Kohatutaka 1 ..	18 Hanuere, 1915 ..	£ 20 2 5
		Kohatutaka 2 ..	18 Hanuere, 1915 ..	29 18 1
		Kohatutaka 2 (wahi) (Toro's)	18 Hanuere, 1915 ..	10 0 5
		Kohatutaka 3A ..	18 Hanuere, 1915 ..	41 17 6
		Kohatutaka 3B ..	18 Hanuere, 1915 ..	8 11 8
		Kohatutaka 3B Nama 1 ..	18 Hanuere, 1915 ..	8 16 1
		Kohatutaka 3C ..	18 Hanuere, 1915 ..	13 4 7
		Kohatutaka 3D ..	18 Hanuere, 1915 ..	16 2 11
		Kohatutaka 3E ..	18 Hanuere, 1915 ..	51 15 10
		Kohatutaka 3F ..	18 Hanuere, 1915 ..	49 10 1
		Kohatutaka 4 ..	18 Hanuere, 1915 ..	9 8 3
		Kohatutaka 5 ..	18 Hanuere, 1915 ..	52 14 6
		Kohatutaka 6A ..	18 Hanuere, 1915 ..	87 11 8
		Kohatutaka 6A Nama 1 ..	18 Hanuere, 1914 ..	14 5 6
		Kohatutaka 6A Nama 2 ..	18 Hanuere, 1915 ..	14 14 4
		Kohatutaka 6B ..	18 Hanuere, 1915 ..	11 2 0
		Kohatutaka 6C ..	18 Hanuere, 1914 ..	18 16 3
		Kohatutaka 6 (toenga) ..	18 Hanuere, 1915 ..	388 16 1
		Otara 1 ..	26 Aperira, 1915 ..	25 2 4
120	Te Tumuaki Kai-ruri, Akarana	Otara 2 ..	26 Aperira, 1915 ..	10 14 6
		Otara 3 ..	26 Aperira, 1915 ..	10 0 11
		Otara 4 ..	16 Aperira, 1915 ..	13 11 10
		Otara 5 ..	26 Aperira, 1915 ..	14 1 3
		Taumaharanu A ..	7 Aperira, 1915 ..	4 13 6
121	Te Tumuaki Kai-ruri, Akarana	Taumaharanu A 2 ..	7 Aperira, 1915 ..	4 13 6
		Taumaharanu B ..	7 Aperira, 1915 ..	4 13 6
		Taumataroa ..	29 Mache, 1915 ..	8 7 8
		Tawapuku 7 ..	5 Pepuere, 1914 ..	4 4 11

TONO KIA KIMIHIA KIA WHAAKTAUA HOKI TE NUI O TE MONI KAPENEHEIHANA HEI UTU MO NGA WHENUA KUA TANGOPIA I RARO I NGA TIKANGA O TE TURE MO NGA MAHI MO TE KATOA, 1908.

Nana.	Kai-tono.	Te Ingao o te Whenua.	Nga Eka e tangohia ana.	Te take e tangohia ai.
124	Te Minita mo nga Mahi mo te Katoa	Kohewhata 19 .. Kohewhata 11 .. Kohewhata 11 .. Kohewhata 12 .. Kohewhata 32 .. Kohewhata 42 .. Kohewhata 65 .. Kohewhata 65 .. Kohewhata 70 .. Taraire 1 (he tuku huarahi) .. Taraire 1D 1A .. Taraire 1D 1B .. Taraire 1D 2 .. Marino 1 .. Marino 2 .. Kohewhata 41 .. Kohewhata 65 .. Motatau 3, Tekiona H .. Motatau 3, Tekiona H .. Motatan 3, Tekiona H ..	E. R. P. 0 0 31·4 0 3 15·3 0 2 17·2 0 1 24·4 1 0 36 3 2 5·7 1 2 3·3 0 3 1·1 0 2 39·5 0 0 1·4 0 0 6·8 0 0 35·6 0 3 12·17 0 0 32·7 1 1 26·4 0 1 30·1 0 0 0·4 0 3 12 0 0 14·8 0 1 36	Hei huarahi. Hei reriwe. Hei huarahi. Hei huarahi. Hei reriwe. Hei reriwe. Hei reriwe. Hei reriwe. Hei huarahi. Hei huarahi.
125	Te Minita mo nga Mahi mo te Katoa			
126	Te Minita mo nga Mahi mo te Katoa			

HE TONO I RARO I TEKIONA 49 O TE TURE WHAKATIKATIKA TURE WHENUA MAORI, 1913.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
127	Parr me Blomfield ..	Mataraua E ..	Hei huarahi.
128	Alison, Alison me MacCormick	Taraire Is 1 ..	Hei huarahi.

HE TONO I RARO I TEKINA 10 O TE TURE WHAKATIKATIKA WHENUA MAORI, 1912.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingao o te Whenua	Te Ahua o te Tono.
129	J. J. Lindvart (Parr me Blomfield)	Taraire 2	Hei huarahi.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

461

HE TONO I RARO I TEKIONA 26 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.						Te Ingoa o te Whenua.
130	H. F. Guy	Taraire 2N.

TONO WHAKAKAPOREIHANA.

Nama.	Kai-tono.						Te Ingoa o te Whenua.
131	Whakaekete Awa	Maungakawakawa 14 (Kirioke).

HE TONO I RARO I TEKIONA 29 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.			Nga Tamariki nga ratou nga Moni.		
132	Raina Puriri	Marino 2	Hare Kingi Kinitia Paraone.
133	Arapeta Hami Pia	Maungakawakawa 1F	Pita Hau raua ko Taupaenga Hau.
134	Arapeta Hami Pia	Maungakawakawa 7	Erukohe Hami Pia me etahi atu.
135	Arapeta H. Pia	Mautakirua	Pita Hau raua ko Taupaenga Hau.
136	Arapeta H. Pia	Wharengaere 1	Eru Kohe Hami me etahi atu.

TONO WHAKAMANA WIRA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.				
137	Hone Ngapua	Merata Wi Pirihongo.

TONO KIA WHAKAPUTAINA E TE KOOTI HE PUKEPUKA WHAKAMANA KAI-WHAKAHAERE MO NGA TAONGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.				
138	Kiritapu te Tai
139	Hori Hakaraia	Hera Wi Kamo.
140	Merepeka Taui	Keretina Hakaraia.
141	Marereira Pobeguin	Makarini Taui.
142	Kiritapu Tenana	Makarini Taui.
143	Moori Hapurona	Wiha te Tai.
						Wiremu Hapurona.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.			Nga Ingoa o nga Tamariki.
144	Perana Hemi	Motatau 5E 14	..
145	Hirini Heremaia	Parahirahi A 3A	..
146	Parr me Biomfield	Wharepoko 2H	..
147	Merekipa Wiperi	Hohututaka 3	..
148	Hikirori Taurua (Reed me Miller)	Motatau 2	..
149	Reed me Miller	Pokeka B 2	..
150	Reed me Miller	Werowero	..
151	Reed me Miller	Pokeka B 2	..
152	Mereana Paraone me Huirua Paraone (Kirkpatrick me Brook)	Motatau 3D	..
153	Waa Hoterene (Reed me Miller)	Motatau 1	..
154	Reed me Miller	Werowero	..
155	Reed me Miller	Pokeka B 2	..
156	Huria Here me Watu Here	Motatau 1	..
157	Wiri Kawhena	Tapapanui A 10B	..
158	Rehe Matiari	Motatau 1D 3	..
					Ngaki Pene Tuara.
					Ngawai Rehe.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingua o nga Tamariki.
159	Mate Komene	Mangakowhara	Parata, Mate, Tokowha Mate, Amuria Mate, Te Miko Mate.
160	Mate Komene	Motatau 2	Parata Mate, Tokowha Mate, Hariata Mate, Ahe Wipou.
161	Tiari W. Kopa	Motatau 1c 3	Te Rehu Hohepa Whatonga, aru Rehu Hohepa.
162	Tiari W. Kopa	Motatau 2	Te Rehu Hohepa Whatonga.
163	Hohepa Hura	Waitahake 2	Rehu Pehana Hohepa.
164	Te Rehu Waa	Moattau 2	Tame Te rehu, Ngarongoa Te rehu, Temoe Tahi Te rehu.
165	Reed me Miller	Pokeka B 2	Taurua Taurua, Ngaro Heta.
166	Reed me Miller	Werowero	Taurua Taurua, Ngaro Heta.
167	Reed me Miller	Taunnaharau C	Tikinni Warena.
168	Puhi Hapurona me Te Wera Hapurena	Motatau 2	Waiatahua Ruatara, Kerei Ruatara, Hemi Ruatara, Ruatara.

TONO WHAKATU KAI-RIHWI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
169	Isabella Foy	Mataraua E	Anaru Reweti.
170	Taki Hoterene	Motatau 2	Ariki Taki Hoterene.
171	Wiremu Tairua	Motatau 1d 3	Erana Keepa.
172	Hera Wirikake (Reed me Miller)	Te Tii	Erana Kiri.
173	Ihimaera Haratua	Pokeka B 2	Erana Maihi.
174	Waingaiche me etahi atu (Parr me Blomfield)	Waitata	Ere te Ro.
175	Henare Reweti	Taraire 2v	Haki Reweti.
176	Kowhititi Omate	Motatau 4z	Hana Mate.
177	Arena Tuhi, me Riria Wiri (Parr me Blomfield)	Waitaraire	Hare Makoare (Whare Tuhituhu).
178	Hare Arena Napia me etahi atu	Otagaroa 1c 2	Hare Napia.
179	Rehu Hohepa	Motatau 2	Hare Pokakai Peihana.
180	Hira Hemi	Turuki	Hatawira Tauaiti.
181	Turia Reewe	Taraire 2b	Hemi Reewe.
182	Ihimaera Haratua (Reed me Miller)	Pokeka B 2	Hemi te Wiki.
183	Reihana Netana	Waimimiti L	Henare Himi.
184	Harata Waata me etahi atu	Waikino	Himi Pu.
185	Hori Katene me etahi atu	Motatau 5	Hirini Katene.
186	Te Ahuahu Mangu (Reed me Miller)	Motatau 3L	Hirini Taui.
187	Kiripa te Waiti	Taraire 2g 1N	Hohaiia Wi Poka.
188	Noa Pakaraka	Punakitere 2B 4B	Hohepa te Kauwhata.
189	Noa Pakaraka	Punakitere 2B 7c me P	Hohepa te Kauwhata.
190	Noa Pakaraka	Ramaroa	Hohepa te Kauwhata.
191	Wa Hoterene me etahi atu	Motatau 3F	Hoterene Kawiti.
192	Wa Hoterene	Motatau 1d 4	Huria Mutu.
193	Tepana Tete (Reed me Miller)	Pokeka B 1	Kataraina Tete.
194	Hami Tahere	Oruawharo A 5	Te Kohe Tahere.
195	Heremaiia Kuri	Punakitere 2B 3	Kuri Whitinga.
196	Riawai Kamariera	Patiki 1	Maata Hohepa.
197	Makere Apiata (Reed me Miller)	Pokeka B 2	Makoare Niko.
198	Merepeka Taui	Reiwhatau B 1	Makarini Taui.
199	Matire Maraea	Maunganui 1	Maraca Atimana.
200	Hone Paraea	Rangihamama E	Maraca Paraea.
201	Urupa Hopa	Motatau 1d 3	Matire Hopa.
202	Urupa Hopa	Motatau 2	Matire Hopa.
203	Urupa Hopa	Motatau 3T	Matire Hopa.
204	Urupa Hopa	Motatau 4	Matire Hopa.
205	Logan me Stont	Touwai B 28B	Mere Nau.
206	Henry Leef	Motatau 5E 14	Mereana Perana.
207	Pita Komene me etahi atu (Reed me Miller)	Pokeka B 2	Mereana Komene.
208	Raiha Wuuru	Mangataawai 2	Mereana Tauehe.
209	Raiha Wuuru	Maungaturoto F	Mereana Tauehe.
210	Sarah Weaver	Mangataawai	Mereana Tauehe.
211	Mate Komene	Motatau 1 O 3	Mihi Komene.
212	Eru Toia	Punakitere 2B 7B	Mihiarangi Toia.
213	Rangitahi Arama	Kapurahorū C	Mita Arama.
214	Wiremu Tamati me Pera Tamati	Waihaha 1	Mita Kaa.
215	Peere Paratene	Waihaha 1	Mita Kaa.
216	Hemi Pekama	Pokeka B 2	Moke Heomi.
217	Neri Waho	Motatau 4z	Nahi Mate.
218	Ripeka Pene Topi	Parengarenga 5B 2	Ngarui Kapa.
219	Ngarui te Kiriahi	Punakitere 2B 3	Ngawaka Kirau.
220	Ngarui te Kiriahi	Punakitere 2B 3	Nopera Whitinga.
221	Puhipi Pene (Parr me Blomfield)	Uakanga	Paora Pene.
222	Panui Parata	Motatau 4z	Parata Mate.
223	Rena Puhipi	Ngaiotonga 2	Paratene Whakaturangi.
224	Rameka Waikerepuru	Waima South 2E	Pene Taui.
225	Rameka Waikerepuru	Waima South 2C	Pene Taui.
226	Rameka Waikerepuru	Waima North 1R	Pene Tani.
227	Rameka Waikerepuru	Motatau 1	Pene Taui.
228	Rameka Waikerepuru	Puketapu 4	Pene Taui.
229	Rameka Waikerepuru	Maungaturoto C	Pene Taui.

TONO WHAKATU KAI-RIWIKI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
230	Rameka Waikerepuru ..	Matawaiia 3 ..	Pene Taui.
231	Rameka Waikerepuru ..	Puketapu 4A ..	Pene Taui.
232	Taui Waa me Manihera Kauwhata ..	Waiwhariki 2C ..	Pene Taui.
233	Taui Waa me Manihera Kauwhata ..	Puketapu 4 ..	Pene Taui.
234	Taui Waa me Manihera Kauwhata ..	Waimimiti E ..	Pene Taui.
235	Taui Waa me Manihera Kauwhata ..	Motatau 1 ..	Pene Taui.
236	Taui Waa me Manihera Kauwhata ..	Maungaturoto ..	Pene Taui.
237	Taui Waa me Manihera Kauwhata ..	Waimimiti B ..	Pene Taui.
238	Taui Waa me Manihera Kauwhata ..	Waiwhariki 1A ..	Pene Taui.
239	Taui Waa me Manihera Kauwhata ..	Waiwhariki 1D 1 ..	Pene Taui.
240	Manihera Kauwhata me Taui Waa ..	Waimimiti D ..	Pene Taui.
241	Hamuera Rauahi ..	Tangatapu A ..	Pera Rauahi.
242	Hamuera Rauahi ..	Pereanui ..	Pera Rauahi.
243	Hamuera Rauahi ..	Ninihu 2 ..	Pera Rauahi.
244	Hamuera Rauahi ..	Kotuku A 2 ..	Pera Rauahi.
245	Te Hira Aperaniko me etahi atu ..	Maungakawakawa 2A ..	Prihira.
246	Hunia N. Rae me etahi atu ..	Waikaramihi A ..	Te Pura Tiopira.
247	Tamati Pihema me etahi atu (Dufaur me Biss)	Komiti 1B 2 ..	Raiha Tamati.
248	Te Amooteriri Manihera ..	Mangakowhara ..	T. Renata Manihera.
249	Kaka Porowini ..	Motatau 2 ..	Tahi Kaka.
250	Raniera Wharerau ..	Motatau 50 8 ..	Tamati Wharerau.
251	Kowhitio Mate ..	Motatau 4Z ..	Tawera Mate.
252	Kowhitio Mate ..	Motatau 3T ..	Tawera Mate.
253	Te Mamae Parata ..	Motatau 2 ..	Tawera Mate.
254	Taki Hoterene ..	Motatau 1 ..	Toe Taki.
255	Mangu te Morena ..	Motatau 2 ..	Toke Mangu.
256	Pou Tocke ..	Motatau 2 ..	Toke Mangu.
257	Eru Toia ..	Kohututaka ..	Toia Riiwi.
258	Urupa Hopa ..	Motatau 1C 5 ..	Toto Rewa Hati.
259	Urupa Hopa ..	Maungapohatu ..	Toto Rewa Mati.
260	Kaomihī Tene Kiwikiwi ..	Motatau 50 ..	Tena Kiwikiwi.
261	Tepana Tete ..	Pokeka B 1 ..	Waikatorangi Tete.
262	Rangitahi Arama ..	Kopurahoru C ..	Wairukuruku Arama.
263	Te More Hei ..	Mataraua E ..	Witchira Hei.
264	Wiremu te Ngo, me Hira Wi te Ngo (Reed me Miller)	Pokeka B 2 ..	Wi te Ngo.
265	Haami Maioha, jun..	Tahuna 22 ..	Wi Toi.
266	Ngapera Pirihihi ..	Motatau 2 ..	Wiki Moeanu.
267	Ngapera Pirihihi ..	Motatau 3E ..	Wiki Moeanu.
268	Ngapera Pirihihi ..	Motatau 1C 7 ..	Wiki Moeanu.
269	Ngapera Pirihihi ..	Motatau 4 ..	Wiki Moeanu.
270	Kaka Porowini ..	Motatau 2 ..	Wiri Kaka.

KOOTI WHENUA MAORI KI WHAKATANE A TE 26 O NGA RA O HURAE, 1915.

Tari Kooti Whenua Maori, Rotorua.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Whakatane, a te 26 o nga ra o Hurae 1915, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 10 o nga ra o Hurae, 1915.
[Waiariki, 1915-11.]

H. H. KINGI,
Kai-rehita,

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
999	Wiremu te Pouwhar ..	Ruatoki Nama 1 Nama 15.
1000	Pango Hiwarau ..	Matata, Rota 72 Nama 3E 2.
1001	Ruiha Herewini ..	Rangitaiki, Rota 30A Nama 2B me 2P.

TONO KIA WHAKATURIA BE KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tamariki.
1002	Te Pairi Tuterangi ..	Waikarewhenua ..	Irihapeti te Pairi me Te Pairi Tuterangi.

TONO KIA WHAKAMUTUA TE KAPOREIHANA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
1003	Te Kai-Rehita o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ..	Tunapahore ki te Tonga.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO WHAKATU KAI-RIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
1004	Mataika Hakiaha	Tahora 2A	Hakiaha Iraia.
1005	Rahui Hoera	Omahuuru	Hariata Te Rahui.
1006	Ruahuihu Haami	Otara	Hakai Pari Te Tawhi.
1007	Te Hiki Wi	Ruatuhuna	Haka Wi.
1008	Te Hiko Wi	Tauwharemanuka	Haka Wi.
1009	Te Hiko Wi	Tanetaua	Haka Wi.
1010	Te Hiko Wi	Owhiorangi	Haka Wi.
1011	Te Hiko Wi	Whaitiripapa	Haka Wi.
1012	Te Hiko Wi	Tarapounamu	Haka Wi.
1013	Te Hiko Wi	Karioi	Haka Wi.
1014	Te Hiko Wi	Ruatoki-ki-te-Tonga	Haka Wi.
1015	Tupara Kaaho	Oamaru Nama 1	Hohia Te Ahikaiata.
1016	Wineti Kanawa	Matahina	Hiri Kanawa (Hiriweteri).
1017	Wineti Kanawa	Te Pokohu	Hiri Kanawa (Hiriweteri).
1018	Tupara Tamana	Taneatua	Hohia te Ahikaiata.
1019	Tupara Tamana	Karioi	Hohia te Ahikaiata.
1020	Tupara Tamana	Ruatoki-ki-te-Tonga	Hohia te Ahikaiata.
1021	Tupara Tamana	Waipotiki	Hohia te Ahikaiata.
1022	Rongo Nuku	Tahora 2A	Kiriahoaho Hakiaha.
1023	Te Arohi Taiki (P. A. Harron)	Parekohe	Kipo Tiaki.
1024	Te Arohi Tiaki (P. A. Harron)	Otara	Kipo Tiaki.
1025	Hake Kopo	Tahora 2A D 2	Kopu Te Whatawhata.
1026	Eruera Matawha	Taneatua	Koari Anania.
1027	Eruera Matawhero	Tarapounamu-Matawhero	Koari Anania.
1028	Eruera Matawha	Maungapohatu	Koari Anania.
1029	Eruera Matawha	Waikaremoana	Koari Anania.
1030	Eruera Matawha	Poroporo	Koari Anania.
1031	Mauniko Mika	Tarapounamu-Matawhero	Matiu Te Kurapa.
1032	Mauniko Mika	Maungapohatu	Matiu Te Kurapa.
1033	P. Meihana	Rota 30A, Rangitaiki	Merania Tipene.
1034	Rangitunoa Mahika	Maungapohatu	Miraka Riki.
1035	Rangitunoa Mahika	Kohuru Tukuroa	Miraka Riki.
1036	Rangitunoa Mahika	Ierenuiohaua	Miraka Riki.
1037	Te Ruahuihu Haami	Otara	Mohi Te Tawhi.
1038	Tamehana Te Pua	Waikarewhenua	Nana Tamehana.
1039	Herewini Waata	Rangitaiki, Rota 42	Ngaharepe Ani.
1040	Wineti Kanawa	Matahina	Pona Kanawa.
1041	Wineti Kanawa	Pokohu	Pona Kanawa.
1042	Te Paea Tumeke	Te Tahora 2A, Tekiona 3	Puata Paora Kingi.
1043	Moewaka Tamaruru	Tahora	Tamaruru.
1044	Moewaka Tamaruru	Taneatua	Tamaruru.
1045	Moewaka Tamaruru	Paraoanui	Tamaruru.
1046	Kechi Hemi	Waimana 1B 6	Tuatua Hemi.
1047	Tupara Kaaho	Tauranga	Te Wharewhakawa Hakehake.
1048	Rautao Rautao	Otara	Wiwi Taupo.
1049	Rautao Rautao	Tahora 2A D	Wiwi Taupo.
1050	Iki Pouwhare	Maungapohatu	Wi Patene Tarahanga.

KOOTI WHENUA MAORI KI OHAEWAI A TE 13 O NGA RA O AKUHATA, 1915.

Tari Kooti Whenua Maori Takiwa o Tokerau, Akarana.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka noho te Kooti Whenua Maori ki Ohaewai a te 13 o ngā ra o Akuhata, 1915, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, ki te uiui hoki i nga tikanga o etahi atu mea e whakatakotoria tikatia mai ki te aroaro o te Kooti.

I tuhia i tenei te 9 o ngā ra o Hurae, 1915.
[Tokerau, 1915-17.]

C. P. NUTANA,
Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TAKE PAANGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Rohe.
1	Rina Maika	Hauatapiri	Kahore he mapi.
2	Mihaka Hapati	Kauae-o-maui	Kei te mapi 9167.
3	Renata Komone me etahi atu	Kauae-o-maui me Hikuwai	Kahore he mapi.
4	Whetoi Tetitaha me etahi atu	Keene	Kahore he mapi.
5	Erika Kawhata	Matawhaia	Kei te mapi 7591.
6	Kemana Kiwikiwi	Te Pae	Kei te mapi 8923.
7	Mihaka Hetaraka	Puketaka	Kei te mapi 2226.
8	Hori P. Tane me etahi atu	Te Rewa	Kahore he mapi.

He whakaaturanga hoki tenei kia mohio ai nga kai-tono e mau i runga ake nei nama 1, 3, 4 ma te 8 ka patupatua e te Kooti ina mutu te tu ki Ohaewai. Ko te take kahore he mapi.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
9	Haari Wehe ..	Ahuahu 3.
10	Whetoi te Titaha ..	Karetu T.
11	Wini Tamati ..	Kerikeri S.D., Tekiona 2, Poraka 8.
12	Hare Matenga ..	Maungakawakawa 1A.
13	Hare Matenga ..	Maungakawakawa 1B.
14	Hare Matenga ..	Maungakawakawa 1H.
15	Pukeatua te Awa (H. F. Guy)	Maungakawakawa 5D.
16	Atarangi Heta (H. F. Guy)	Maungakawakawa 5F.
17	Manga Kato ..	Maungakawakawa 5F.
18	Aneta Pou me etahi atu ..	Maungakawakawa 9.
19	Putoto Kercopa ..	Maungakawakawa 9A.
20	Taorei Puru (Parr me Blomfield)	Maungakawakawa 9B.
21	Hami Tahere (H. F. Guy)	Maungakawakawa 13C.
22	Marereira T. Pobeguin ..	Maungaturoto.
23	Rawiri te Ruru ..	Maungaturoto D.
24	Raiha Irimana ..	Maungaturoto H 2.
25	Raiha Irimana me etahi atu ..	Maungaturoto H 2.
26	Te Wera Hapurona ..	Motatau 1A 2.
27	Hoiri Whiu ..	Motatau 50 9.
28	Haramai Piripo ..	Moturoa.
29	Rapana Te Titaha ..	Otao 3.
30	Eriera Mihaka ..	Pakonga 2.
31	Waimate Anaru ..	Papakauri D.
32	Henare Marino ..	Pimiro.
33	Emerina Kaite ..	Pirikotaha 4B.
34	Rawiri te Ruru ..	Pirikotaha 9B.
35	Ani Komene ..	Pirikotaha 9B.
36	Manihera Tukarawa ..	Pirikotaha 11.
37	Ani te Waha ..	Beretiti B.
38	Mate Monoa ..	Tapapanui A 7.
39	Hona Pirika (Parr me Blomfield)	Tapapanui B 4.
40	Heremaiia Pirika me Hona Pirika ..	Tapapanui B 4.
41	Hone Rameka ..	Tapapanui G 4.
42	Akinihii Ngatikopaki ..	Urupa.
43	Here Atutaonga ..	Waimangaro.
44	Hape Heta (Reed me Miller) ..	Waitata.
45	Manihera Kawhata ..	Waiwhariki 2C.
46	Rawiri te Ruru ..	Whakataha 3B 1A.

TONO I RARO I TEKIONA 121 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
47	Kiri Pirihito (C. F. C. Miller)	Karetu.
48	Hare Matenga ..	Maungakawakawa 1.
49	Ranga Maihi ..	Motatau 1B 1A me etahi a'u Wahanga.
50	Maata Hau ..	Rangaunu 6B.

HE TONO I RARO I TEKIONA 10 O TE TURE WHAKATIKATIKA WHENUA MAORI, 1912.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
51	Hare Matenga ..	Maungakawakawa 1H ..	Hei huarahi.
52	Arthur C. Hingston (Reed me Miller)	Maungaturoto A ..	Hei huarahi.

TONO I RARO I TEKIONA 49 O TE TURE WHAKATIKATIKA TURE WHENUA MAORI, 1913.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
53	Ranga Maihi ..	Motatau 1B 1A, 1B 2 B, C, D, E, me F	Hei huarahi.

TONO I RARO I TEKIONA 59 O TE TURE WHAKATIKATIKA WHENUA MAORI, 1913.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
54	Parr me Blomfield ..	Tuhuna 7A me 8 ..	Kia whakatikatikaina nga rohe o waenganui o enei poraka.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO I RARO I TEKIONA 27 O TE TURE WHENUA MAORI, 1908.

Name.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
55 Ngarui Reweti (W. H. Kirkpatrick)	Karetu, Motatau 2, me Waingarara.

TONO WHAKAMANA WIRA.

Name.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.
56 Rena Henare Pene	Peeti Kiwikiwi, Te Ua Kawatupu, Te Ua Kiwakiwi, Ene Renata Kawatupu.

- 57 He panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tukua ki taua Kooti, te mapi o te poraka e huaina ana te ingoa i raro iho nei, hei tirohanga ma te katoa. Ko nga tangata katoa e whakahe ana ki te whakataunga, i wawahia ai te poraka, me haere ki reira whakapuaki ai i a ratou kupu whakahe ki taua whakataunga.

Kupu Apiti.

POROTAKA.

HE TONO KIA WHAKAKOREA ETAHI OTA A TE KOOTI WHENUA MAORI.

Name.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ota e meatia ana kia Whakakorea.
58 Rangauna Nama 1 me 16	Nga ota i whakawhitia ai nga paanga o Henare Tuparoa raua ko Tao Honiana i enei poraka.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI.

Name.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tamariki.
59 Reed me Miller	Motatau 3F 3	Heni te Rehu.
60 Rata Hemi	Motatau 2	Huriki Rata, Pati Rata, Hone Rata, Ngaro Rata, Te Riwih Tepeeno Rata.
61 Reed me Miller	Motatau 5E 23B	Kerei Hapurona, Ruatara Hapurona, Rira Hapurona, Ratapu Hapurona, Taura Hapurona, Hemi Hapurona.
62 Pera Hemi	Motatau 2	Maraea Pera, Tipene Pera, Henare Pera, Hemi Pera.
63 Rangi Pakuru	Tapapanui A 10B	Ngaki Pene.

TONO WHAKATU KAI-RIWIHI KY NGA PAANGA WHENUA.

Name.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
64 Wire Kaire	Pirikotaha 13	Erana Mihaka.
64A Haki Natana	Waitata	Ere te Ro.
65 Puhi Hapurona	Motatau 5	Hapurona Ruatara.
66 Iri Hapurona (Reed me Miller)	Pirikotaha 16	Hapurona Ruatara.
67 Iri Hapurona	Pakonga 2	Hapurona Ruatara.
68 Thomas Weaver	Kaiwhakairi F 1	Harriata Weaver.
69 Henry Leef	Motatau 1D 3	Heeni Keepa.
70 Hare Hemoiti	Mangatawai 2	Henare Hemoiti.
71 Aira Maioha	Whakataha 1B	Himi Here.
72 Aira Maioha	Motatau 1B 7	Himi Tenana.
73 Te Waru Hirini me etahi atu (Reed me Miller)	Motatau 3F 3	Hirini Hirini Maihi.
74 Te Waru Hirini me etahi atu (Reed me Miller)	Motatau 4U	Hirini Hirini Maihi.
75 Hone Hamio Rahau	Manginangina	Hone Tana.
76 Tareta Matiu	Pirikotaha 3	Hunia Tamauru.
76A Waha Paehoka	Waitea	Ihaka Paehoka.
77 Raiha Irimana	Maungaturoto H 2	Ina Reihana.
78 Hokino Paraone	Motatau 1A 3	Pae Paraone.
78A Teri te Hei Hei	Whakataha 2B 3	Raiha te Hei Hei.
79 Te Atarangi Teri	Whakataha 2B 3	Rangiuia Kipa Roera.
80 Eru Matini me etahi atu (Reed me Miller)	Motatau 3F 4	Riu Reihana.
81 Hone Rameka	Wharengae 1	Roora Hoete.
82 Iri Hapurona	Pakonga 2	Ruatara Tauramoko.
83 Iri Hapurona	Pirikotaha 16	Ruatara Tauramoke.
84 Manihera Tukarawa	Karawa 3A	Tarati Pera.
85 Waina Toro Himi (Reed me Miller)	Motatau 3F 3	Toro Himi.
86 Tenore Hei	Motatau 2	Wii te Hira Hei.

KOOTI WHENUA MAORI KI WHANGANUI A TE 20 O NGA RA O HURAE, 1915.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka noho te Kooti Whenua Maori ki Whanganui a te 20 o nga ra Hurae, 1915, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 8 o nga ra o Hurae, 1915.

[Whanganui, 1915-14.]

Na TE MAKE,
Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
1088	Pari Whaitau mo Te Rangi Tiwha me tetahi atu (Wh. 123-661) ..	Ngapakihi Nama 1s.
1089	Pahau Waitere (Wh. 326-369)	Ruatangata 1B Nama 2.
1090	Matena te Porou me etahi atu (Wh. 687-11)	Ohura South D 5D, Tekiona 3.
1091	Whakapu Ngahoari (Wh. 182-169)	Okehu Nama 2.

TONO KIA MAHIA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI HEI UTU MO NGA RURI KAHORE ANO KIA WHAKAEAINA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te nui o te Utu Ruri.	Te Ra i timata ai te Initaret.
1092	Tumuaki Kai-ruri, Takiwa o Poneke (Wh. 425-165)	Kaitangata 12A Nama 1 ..	£ s. d. 8 1 7	1 Hurae, 1915.
1093	Tumuaki Kai-ruri, Takiwa o Poneke (Wh. 425-167)	Kaitangata 12A Nama 2 ..	13 4 4	1 Hurae, 1916.
1094	Tumuaki Kai-ruri, Takiwa o Poneke (Wh. 384-67)	Waipakura 6A ..	7 0 2	1 Hurae, 1915.
1095	Tumuaki Kai-ruri, Takiwa o Poneke (Wh. 384-69)	Waipakura 6B ..	7 0 2	1 Hurae, 1915.
1096	Tumuaki Kai-ruri, Takiwa o Poneke (Wh. 384-71)	Waipakura 6C ..	7 0 2	1 Hurae, 1915.
1097	Tumuaki Kai-ruri, Takiwa o Poneke (Takiwa o Poneke (Wh. 151-233))	Nukumaru 1B 2B Nama 1 ..	9 12 5	1 Hurae, 1915.
1098	Tumuaki Kai-ruri, Takiwa o Poneke (Wh. 151-225)	Nukumaru 1B 2B Nama 2 ..	6 7 8	1 Hurae, 1915.
1099	Tumuaki Kai-ruri, Takiwa o Poneke (Wh. 151-237)	Nukumaru 1B 2B Nama 3 ..	12 6 6	1 Hurae, 1915.

TONO I RARO I WAHI VI O TE TURE WHENUA MAORI, 1909, KIA WHAKAWHITIA NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
1100	Karauria Materoa me Te Rihi Rewi (Wh. 297-815 me Wh. 133-125)	Rangiwaea 4F Nama 16 Nama 2A me Ngapororua.

TONO I RARO I TEKIONA 49 ME 50 O TE TURE WHAKATIKATIKA WHENUA MAORI, 1913.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
1101	Marshall me Hutton, roia mo Haimona te Utupoto	Ruatangata 1A Nama 1A Ruatangata 1A Nama 1B	E tono ana kia whakaputaina he rori i runga i Ruatangata 1A 1B hei putanga ki Ruatangata 1A 1A.
1102	Burnett McBeth me Hogg, roia mo Ropiha Rangihaukore me etahi atu	Kai-Iwi 6D Kai-Iwi 6E ..	E tono ana kia whakaputaina he rori i runga i Kai-Iwi 6E hei putanga ki Kai-Iwi 6D.

TONO WHAKAMANA WIRA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.
1103	Ripeka Tuiri (P. 66)	Pita Ngaihi.

TONO WHAKATU KAI-RIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
1104	Tenga Hira (Wh. 481-81)	Tataramoa	Hira Matiu, <i>ara</i> Matiu Hira.
1105	Peretini Rewi (Wh. 373-265)	Urewera 2A 2	Hoani Rewi.
1106	Peretini Rewi (Wh. 502A-849)	Morikau Nama 2	Hoani Rewi.
1107	Peretini Rewi (Wh. 560-133)	Mairchau	Hoani Rewi.
1108	Peretini Rewi (Wh. 297-817)	Rangiwaea 4F 14D Nama 3	Hoani Rewi.
1109	Peretini Rewi (Wh. 286-145)	Racthi 4B	Hoani Rewi.
1110	Peretini Rewi (Wh. 501-37)	Kauacrao	Hoani Rewi.
1111	Peretini Rewi (Wh. 124-659)	Ngarakauwhakarara	Hoani Rewi.
1112	Peretini Rewi (Wh. 544-463)	Ohotu Nama 8	Hoani Rewi.
1113	Peretini Rewi (Wh. 521-129)	Pukehika	Hoani Rewi.
1114	Peretini Rewi (Wh. 502-851)	Morikau Nama 1	Hoani Rewi.
1115	Peretini Rewi (Wh. 182-111)	Okahu Nama 3	Hoani Rewi.
1116	Peretini Rewi (Wh. 457-29)	Poutahi	Hoani Rewi.
1117	Rangi Taurerewa (Wh. 123-663)	Pakihi Nama 1	Kahuwharariki Taurerewa.
1118	Makatea te Oro (Wh. 564-75)	Waimarino 4A Nama 4	Mibi Hune.
1119	Karanga Waitapu (Wh. 687-13)	Ohura South D Nama 5A	Morehu Waitapu te Kiwa.
1120	Teoti Rangihirawea Kati (Wh. 681-17)	Puketapu Poraka	Rangiheketanga te Wharaupo.
1121	Hira Teakau me etahi atu (Wh. 681-19)	Puketapu	Rangiheketanga te Wharaupo.
1122	Tahupotiki Ratana, na ona roia na Marshall me Hutton (Wh. 543-373)	Ohutu 7	Te Rangipake Tahupotiki.
1123	Rangi Taurerewa (Wh. 436-763)	Waharangi Nama 5	Titapu Taurerewa.
1124	Rangi Taurerewa (Wh. 373-267)	Urewera Nama 2A 2	Titapu Taurerewa.
1125	Rangi Taurerewa (Wh. 482-45)	Taaku Poraka	Titapu Taurerewa.
1126	Hori Paamu (Wh. 439-527)	Whitianga 2B 16	Turuhira Taiwiri.
1127	Rangi Taurerewa (Wh. 490-287)	Waimarino B 3B 2	Tutaua.
1128	Hori Pukehika (Wh. 502-853)	Morikau Nama 2	Mirita Rea Huirangi.
1129	Hori Pukehika (Wh. 300-371)	Raketapuma Nama 4A Nama 2	Mirita Peti.
1130	Hori Pukehika (Wh. 501-39)	Kauacrao	Mirita Rea Huirangi.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Kinohaku East 3a 2b i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Kinohaku East 3A 2B, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Te Kuiti a te Paraire, te 30 o nga ra o Hurae, 1915, a te 4 o nga haora i te ahiahi, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“ Ko tana whenua me hoko ki a Gabriel Elliott mo rga moni e £2 10s. i te eka.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 8 o nga ra o Hurae, 1915.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Rangitoto-Tuhua 69b i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Rangitoto-Tuhua 69B, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Te Kuiti a te Paraire, te 30 o nga ra o Hurae, 1915, a te 4 o nga haora i te ahiahi, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“ Ko tana whenua me hoko ki a Wagland, Hyde, me Hyde mo nga moni rite ana ki te wariu Kawanatanga.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 8 o nga ra o Hurae, 1915.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Kaikou Nama 3 Rota 40 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waikato-Maniapoto ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Rangitoto-Tuhua 29c 2g, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Taumarunui a te Rahoroi, te 31 o nga ra o Hurae, 1915, a te 4 o nga haora i te ahiahi, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“ Ko tana whenua me hoko ki a James John Walker mo nga moni e £5 i te eka.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 8 o nga ra o Hune, 1915.

A. G. HOLLAND (HORANA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Kaikou Nama 3 Rota 40 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Kaikou Nama 3 Rota 40, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Whangarei a te Paraire, te 30 o nga ra o Hurae, 1915, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“ Ko tana whenua me hoko ki a Valentine Augustine Abraham, o Moengawahine, toa-kipa, mo te utu £1 5s. i te eka.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 12 o nga ra o Hurae, 1915.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Horahora 2b 3 i raro i Wali XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Horahora 2b 3, i runga i te whaka-haerenga o Wabi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Whangarei a te Paraire, te 30 o nga ra o Hurae, 1915, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“ Ko tana whenua kia whakahokia ki nga tangata no ratou ake te whenua.”

I tūhia ki Akarana i tenei te 12 o nga ra o Hurae, 1915.

T. H. WIRIHANA,
Perchitini.

Whenua Maori ka Hokona i runga i te Akihana Tuwhera ki te Katoa.

Tari o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Aotea, Akarana, 18 o Hune, 1915.

HE whakaaturanga tenei, i runga i nga tikanga o te Ture Whenua Maori, 1909, me nga rekureihana i raro i tāua Ture, ka hokona nga whenua e mau noi i roto i te Kupu Apiti ki tenei i runga i te akihana tuwhera ki te katoa ka tu ki Taumarunui, a te Haterei, te 24 o nga ra o Hurae, 1915, a te 2 o nga haora i te awatea.

KUPU APITI.

TAONE O HIKAIRO.

Rota.	Nga Eka.	A raro o te Moni Hoko.	Rota.	Nga Eka.	A raro o te Moni Hoko.
	E. R. P.	£ s. d.		E. R. P.	£ s. d.
1	0 1 0	15 0 0	30	0 1 0	15 0 0
2	0 1 0	15 0 0	31	0 1 0	15 0 0
3	0 1 0	15 0 0	32	0 1 0	15 0 0
4	0 1 0	15 0 0	33	0 1 7·8	15 0 0
5	0 1 0	15 0 0	34	0 1 7·8	15 0 0
6	0 1 0	15 0 0	35	0 1 7·8	15 0 0
7	0 1 0	15 0 0	45	0 2 4·2	25 0 0
8	0 1 0	15 0 0	46	0 2 0	25 0 0
9	0 1 0	15 0 0	47	0 2 0	25 0 0
10	0 1 0	15 0 0	48	0 2 0	25 0 0
11	0 1 0	15 0 0	49	0 2 0	25 0 0
12	0 1 0	15 0 0	50	0 2 0	25 0 0
13	0 1 0	15 0 0	51	0 2 0	25 0 0
14	0 1 0	20 0 0	52	0 2 0	25 0 0
19	0 1 0	20 0 0	53	0 2 0	25 0 0
20	0 1 0	15 0 0	54	0 2 0	25 0 0
21	0 1 0	15 0 0	55	1 0 39	40 0 0
22	0 1 0	15 0 0	56	1 3 19·7	40 0 0
23	0 1 0	15 0 0	57	1 0 32	40 0 0
24	0 1 0	15 0 0	58	1 0 32	40 0 0
25	0 1 0	15 0 0	59	1 0 32	40 0 0
26	0 1 7·5	15 0 0	60	1 0 32	40 0 0
27	0 1 6·7	15 0 0	61	1 0 32	40 0 0
28	0 1 3·5	15 0 0	62	1 0 32	40 0 0
29	0 1 15·1	15 0 0			

Ko tenei taone ko Hikairo kei te taha o Whanganui Awa, ara kei Te Rena, e toru maero te tawhiti i Kakahi, Main Trunk Line.

Ko nga mapi o te Taone o Hikairo me etahi atu pukapuka, whakamararama me tiki atu i te tari o te Poari i te Tari Maori ranci Poneke.

J. B. JACK (Tiaki),
Perchitini o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Aotea.

Whakaaturanga i nga Tikanga e uru ai te Maori hei Hoia.

WHAKAMARAMA KI NGA MAORI E HIAHIA ANA KIA URU HEI HOIA

(1.) Te Ritenga o te Whakauru.

M^E tono ki te Recruiting Officer, a mana e tuhuhu nga kupu mo roto i te Kaari Rehitatanga e tuku atu ki te Tari mo te Whawhai. Kia tae atu te kupu a te Tari kia haere te tangata e whakauru ana i a ia kia tirohia e te takuta, hei reira ra ano ia whakarere ai i tana mahi i whiwhi oranga ai ia mona.

(2.) Tirohanga e te Takuta.

A tona wa ka tae atu he kaari ki te tangata e whakauru ana hei hoia hei whakatu ki a ia i te taima me te kainga e tirohia ai ia o te takuta. Ki te paahitia ia ka tukuna atu ia i reira tonu ki te puni hoia (camp).

(3.) Ki te Hikitia te Kainga Noho.

Ki te haere te tangata e whakauru ana hei hoia ki tetahi atu kainga noho ai, me whakaatu mai e ia ki te Tari te ingoa o te kainga. Ki te haere ia ki tetahi atu takiwa me rehita ia ki taua takiwa.

(4.) Nga Tikanga o te Whaakuru.

Ki te uru te tangata ka mau tonu ia hei hoia a mutu noa te whawhai a tae noa ki te wa e hoki mai ai ki Niu Tirenī tiaatinga ai.

(5.) Te Oati ki te Kingi.

Ko ia hoia me oati i te Oati Piri Pono ki te Kingi, a me haima rawa i te pukapuka pera kua oti te whakarite.

(6.) Etahi Tikanga.

Ko te pakeke o te tangata hei te rua tekau tau tae atu ki te wha tekau tau.

Ko te teitei o te tangata kaua e poto iho i te 5 pntu 4 inihi. Ko te taumaha kaua e nuku atu i te tekau ma toru toone. Me tangata totika mo tc whawhai.

(7.) Tirohanga e te Takuta.

Ko te titiro a te takuta he kowhiti i nga tangata maia, tangata ora, e rite ana mo te whawhai, ara i nga mea kaore he mate o te tinana, o nga karu, o nga taringa; kaore he whaturama, kaore he hukiki, a e ora ana nga niho hei ngangau i ana kai.

(8.) Nga Pu me nga Kakahu.

Ma te Kawanatanga o Niu Tirenī e whakarite, kaore he utu

(9.) Ko te Utu mo te Hōia.

Ko te utu mo nga hoia e uru ana ki te Expeditionary Force i te marama tuatahi i te puni (camp) ko te utu ano e utua nei ki nga hoia o te Territorial Force, ara kia 4s. i te ra mo te paraiwete. Ko tenei moni ka whakaputaina ki ia hoia i ia tekau ra i ia tekau ma rima ra ranei.

Ka pau te marama tuatahi ka whakanukuhia ake te moni kia rite ki te moni e utua ana ki nga hoia o te Expeditionary Force, ara kia 5s. i te ra mo te paraiwete. Ka tangohia i roto i tenei moni nga moni e whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu tangata.

Ina eke ki runga ki te kaipuke hari i nga hoia ki te whawhai, e 2s. tonu te moni mo te ra e whakaputaina, ko te toenga, ara te 3s. i te ra, mcemeakaore ano i whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu, ka puritia taihoa e whakaputaina ki taea hoia, ara kia tiaatingia ra ano ia, kia hoki mai ra ranei ki Niu Tirenī; ki te mate te hoia ka whakaputaina taea moni ki tona uri tata i runga i ta te ture.

(10.) Kereeme a nga Whanaunga tata mo tetahi Oranga.

Ina tae ia hoia ki te puni (camp) me haina ia i tetahi pukapuka whakamana i te Tari mo te Whawhai ki te tango i tetahi taha o tana moni kua whakatorea ra, i te hawhe ranei o tana moni, hei oranga, ina tonoa, mo ona whanaunga tata e noho kore oranga ana. “Whamere” tona tikanga ko te wahine, ko nga matua, ko nga tamariki ranci a taea hoia, ko tetahi tangata ranei i whakataua ki a ia, a muri atu ranci whakataua ai ki a ia, tetahi ota-oranga i raro i te Ture mo nga Tangata Rawakore, 1910.